

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru mesarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Partidul liberal.

Sibiu, 7 August n.

A fost și nu mai este — partidul care de treizeci de ani a dat la noi majoritatea parlamentară și guvernele cari s-au perëndat de la Tisza tatăl până la Tisza fiul, partidul care pare că numai din batocură și-a luat numele de „liberal”, căci guvernele care din el numai liberele nu pot fi numite. A fost și nu mai este, spre a se adăru de nou legea naturii, că tot se are început trebuie să aibe și sfârșit.

Intemeiat înainte cu treizeci de ani prin Tisza tatăl în niște zile grele pentru țară, — căci tocmai atunci trecea țara prin o grea criză economică-financiară, — el își dă obștescul sfârșit în mâinile conducătorului său de acum, Tisza fiul, care e decis să se retragă de pe arena vieții publice, lăsând partidul fără conducător și în voie liberă să facă aceea ce va vrea. Și partidul va face aceea ce vrea, se va descompune, după ce nu mai are drept de existență.

Adeca spunând adevărul, până aci încă n-au ajuns lucrurile, dar' probabil că aci vor ajunge, și disolvarea are să urmeze în curënd. Vre-o trei-trei de deputați cu greutate în partidul liberal au ținut zilele trecute întrunire confidențială, în care au luat hotărârea să se convõe pe 17 August n. conferența partidului liberal la Budapesta, pentru a lua hotărâre, dacă mai are ori nu are înțeles să existe acest partid, și dacă se va zice că da, atunci să se formuleze un nou program politic. De la hotărârile ce vor fi aduse în conferența acasta din 17 August depinde apoi remănerea în partid a celor vre-o treizeci deputați cari au ținut întrunirea confidențială, ori eșirea lor din partidul liberal și intrarea în coaliție?

Vederile unora dintră politicienii magiari însă merg într'acolo, că partidul să decreta, că nu mai are rost de a fi și astfel întregul partid liberal va intra în coaliție, schimbându-și, firește,

numele, în scopul, ca în coaliție cu celelalte fracțiuni cari țin la trahsacția dela 1867 împreună să formeze un fel de subcoaliție, adunând sub un steag pe toti aderenti politici dela 1867.

La tot casul deci partidul liberal cu ziua de 17 August va înceta a mai exista, și astfel sistem în drept a-i face deja panegiric, și spune de acum, că nu va fi parte de nimeni și nu va fi de nimeni chemat la viață nouă.

Bine că așa du, — va zice lumea, și creștinul bun va mai adăoge că: Dumnezeu s'î ierte păcatele! Pentru că multe avea.

Tot ce cade întră naștere și adormire, dela Tisza tatăl până la Tisza fiul, nu e alta de cât un șir lung de nelegiuri, de nedreptăți, de asupriri comise în contra naționalităților nemagiare din patrie, sub firma — liberalismului.

Guvernul eșit din sinul acestui partid ni-a dat meșesugita lege electorală de astăzi, care a redus la mai puțin de jumătate numărul alegătorilor pe cari li aveau naționalitățile mai înainte, — pe baza legii electorale dela 1848, — și pusă în aplicare ni-a scos din dietă pe totii deputați naționali.

Guvernul eșit din sinul acestui partid a luat dela confesiuni rënd pe rënd drepturile garantate în legea fundamentală dela 1868 de a-și ridica școle după voe, de a pune și depune învățatori, introducând legea despre ameliorarea salariilor învățătorești numai în scopul, ca guvernul să câștige ingerență în afacerile cari aparțin confesiunilor, introducând legea despre asile de copii, legea despre propunerea limbii magiare în școlele nemagiare, etc.

Guvernul dat de partidul liberal a fericit țera și cu reformele bisericești, cu căsătoria civilă și matriculele de stat, lucruri pe cari nu le-a dorit nimeni și nu le-a cerut nimeni, numai pentru-ca magiarisarea țerii să fie dusă cu un pas mai înainte spre realizare.

Nu mai înșirăm numărösele procese de presă, procese politice intențate naționalităților de cătră „liberalele” guverne ungare, și nici celelalte păcate,

când mai mărune, când mai mărișore, ale guvernelor și ale partidului liberal, — ci facem numai constatarea, că dacă acum a ajuns să-și deie obștescul sfârșit, după o existență numai de treizeci de ani, cauza e el însuși, politica de căpătuală de care a fost condus, și care a adus cu sine, ca toate elementele pe-cătöse să fie primite sub stégul seu, pentru-ca fie-care să pótă vena interese particulare și să pótă urmări scopuri particulare, în detrimentul și spre paguba binelui de obște. Și se nu se supere că li-o spunem, dar' nu știm ce interese particulare mai au de afărat cei vre-o câțiva deputați români de naștere din partidul aflător în agonie, încă și astăzi nu putem înțelege ce 'i mai ține legați de acest partid, care a fost numai partid guvernamental, și nu va mai fi în veci și pururea, și de ce nu trec acolo unde le este locul, pe bancile deputaților naționali, întărind-le șirele?

Să n'o știe ei ôre nici acum, că se află pe o naie care se cufundă?

Procesul bisericeii grecești-românești.

Primim de la dl Eugen Zas'o, asistent la biblioteca Muzeului național ungar, următoarele date cu privire la procesul Românilor din Budapesta cu Grecii.

Cetind numărul de Sâmbătă al ziarului „Telegrafului Român” m'am hotărît să vë pun și eu niște date la dispoziție, ca apoi publicându-le, dór' se vor găsi persoane cari să contribuiească cu ce știu la limpezirea acestui proces.

Pe la începutul sutei a optsprezecea găsim ca preot român la biserica greco românească din Budapesta pe Ioan Teodorovicu, originar din Banat, care mult a contribuit la dezvoltarea literaturii românești. Samuil Klein-Micul, Vasilie Kolosi, Ioan Cornelli, Petru Maior, Dr. Alexandru Teodorovicu, medic în Budapesta, și Ioan Teodorovicu, preotul român din Budapesta,

frate cu medicul, redactază *Lexiconul de Buda*, care apare la 1825 în tipografia universității din Buda.

Preotul Teodorovicu — așa s'a scris el — cu drept curënd este numit erudit, pentru-că în lexicografia românească *Lexiconul de Buda* face epocă. Inceput de Klein-Micul, ear' după moartea acestuia redactorii fiind restorți prin țera întregă, frații Teodorovicu au împlinit sarcina cea mai grea a redactării.

Preotul Teodorovicu a scris și tradus următoarele cărți:

— *Folgeleul*, tipogr. univ. Buda, 1814, 8°, 192 pag.

— *Intemplantile* resboiului Frantiuzilor și întôrcerea lor dela Moskva, tip. univ. Buda, 1814, 8°, 105 p.

— *Teofron* seu iskusitul sfatui-toriu pentru neiskusita tinerime, tip. univ. 1838, 8°, 121 p.

— *Pruncii* cei parasiți după *Schuhmann* li pót, Buda, tip. univ. 1830, 8°, 155 p.

După anul 1838—40 n'am aflat urma de el. Când a murit și de când a popit în Budapesta, nu mi-a succedat să aflu datele, pentru-că de la biserica grecească-românească din capitală sunt matricule purtate în românește, muritor nu ajunge să le vadă și să le studieze, ear' în moramintii organești nu odată am căutat, dar' n'am dat de urma lui.

De pe la anul 1838—40 până la 1850 n'am aflat date positive despre preoții românești, până când la 1850 dăm de numele lui George Popescu, care s'a născut în 17 April 1808 în Murani. Popescu studiază drepturile în Budapesta, ear' teologia în Arad și ca tinăr îmbrățișează cariera călugărească cu mătania în mănăstirea Bodrogului, unde primește numele de *Ghenadie*. După o profesură de 7 ani la instituttele din Arad, unde fû ridicat la trépta de protosincol, trece la 1849 ca egumen al mănăstirii Bodrog. Din anii 50 ia parte la luptele de despărțire ierarhica a Românilor de cătră Sërbi. Credinciosii eparhiei de Dumnezeu păzite a Aradului îl trimit la congresul

FOIȘORĂ

„Poveștile în educația școlară”

de Dr. Petru Span

În vara asta a apărut în Tipografia arhiepiscopală scrierea cu titlul de sus în 96 pag. form. 8° preț 2 cor. E ediția a II-a a „Poveștilor pentru anul prim de școală” întregit cu studiul asupra poveștilor din punct de vedere pedagogic-științific.

Amicii școlei se vor bucura de apariția acestei scrieri datorite dlui Span, care lucrăză cu zel pentru răspândirea vederilor științifice ale pedagogiei moderne. Autorul, încredințat că lucrarea sa e cea mai măiestru zidiată, duce cu un pas mai departe biruința școlei populare, care abia acum începe a se reîn-tôrce de pe căile cari duceau la întunec. Direcția sănătôsă a școlei populare inițiată și supraviețuită de bărbaii de școală din Sibiu a apărut prin cărțile de școală ale dlui Span pe baze solide de știință. Clarificate și dezvoltate principiile școlei nouă în studii teoretice și practice, dl Span prin compunerea Noului abecedar sau — cu diament al biblio-

tecii cărților din șola populară, s'a încredințat că șola nouă pôte să de-ăture un manual, care în decursul istoriei școlei noastre caracterizează toate fazele greșelilor provenite din nepricepere. Cine era chiămat să scrie un abecedar nou în sensul principiilor școlei Herbert-Zileriane, care își estinde stăpânia de anul învățătorimii române, de cât acela, care a străbătut mai adânc în ființa acestei școle, ale cărei principii s'a născut ale altor în acupina culturii noastre naționale, făcând ca șola națională Herbert-Zileriană să pótă prinde rădăcini, să se întrecă din pământ românesc și să se dezvolte și sub cerul care acopere neamul românesc — una altul de cât măiestrul Dr. Span a dovedit dór' pedagogică de calibrul întâia.

Pedagogii nostri de sênă n-au prea îndrăsnit să scrie cărți de șola populară, și cei-ce au scris, au scris în pripă, temându-se a vedea limpede cerințele unei bune cărți. Cu toate acestea ogorul literaturii cărților populare a fost inundat de un potop de manuale înșighabate fără milă de recerințele științifice ale unei cărți bune. Nu s'a ținut până acum secontă de principiile psihologie etic, cea mai grațioasă la compunerea unui manual de școală.

Pentru cărțile din anul prim școlar s'a crezut că e destul a se învăța cetitul și scrisul, ca să se micșoreze procentul imens al analfabazilor poporului român. Șola științifică a remarcat acastă greșală, basându-se pe principiul că scopul școlei nu este acela a dresa copii la meșesugul scrisului și al cetitului, scop enorm de depărtat de la idealul școlei. Șola științifică n'auia a pune alte baze educației, baze psihologice morale. Analizând psihole elevului, l'a găsit dând din acripiore în lumea fantasiei, unde idealul se presintă în formă poetică, ear' idealul e simțul moralității și al lucrării permise — pe cari șola trebuie să le întărească în sufletul elevului.

Povestea — emanația spontană a spiritului poporului — s'a găsit că trebuie să fie punctul de plecare în anul prim de școală. Materialul poetic — în formă de poveste — care-l reclamă pedagogia modernă, ofere mari înlesniri la inițierea educației.

Educatorul transpune activitatea sa în imperiul sufletesc virginal al copiilor, — imperiul fantasiei, al idealului, prin ceea-ce șola de la început își întemeiază baza solidă și adevărată de a crește omenii alinați și înălțați de ideal.

O poveste bună, alăst pe sprâncenă,

cuprinde cele mai veritabile idealuri, cari se pot sălășli în ori-ce om. Ele sunt preamă-rirea virtuților creștine și omenești, și sunt — ceea-ce prețuiește mai mult — florile imaginației sufletului nostru național, sunt documente ale fantasiei poporului nostru și ale concepțiilor sale religioase morale. Poveștile sunt materialul cel mai bun pentru educația națională. Și dacă azi se simte o așa mare trebuință de a educa în sens național, atun- în șola populară numai cu povești — putem începe. Poporul simte o atrage a lăstinețcă cătră caminul părintes, cătră portul sên, cătră credință și limbă, cu doinele, poveștile și tradițiile sale, șola are datorința de a forma și dezvolta conștiința poporului cătră zestrea sa națională, de a arăta importanța și valoarea ei, de a îmbogăți conștiința lui despre ea prin mijlocirea cunoștințelor științifice și religioase superiôre. În anul prim de ș oă educatorul descopere tainele poveștii prin analizarea faptelor și a caracterelor eroilor ei, prin judecățile și sentințele morale, cari întăresc construcția sufletului copilului. Povestea edifică sufletul întreg și 'i dă o înclinație spre religiozitate, spre înclinație caracterului adevărat.

E superflu a aminti că educația por-

din 1852 ținut la Carloviți, ca să reprezinte interesele eparhiilor și să lupte pentru punerea unui episcop de lea și limba românească la Arad, pe motivul, că diecesa Aradului e locuită numai de Români. Pășirea energică și hotărâtă a lui Popescu nu îi convine patriarhului bisericii greco-răsăritene și îl închide într-o mănăstire sârbăască din Sirmia. La 1853 scapă din închisoare și ajunge paroh român al bisericii grecești-românești din capitala țării. Grigorie Ghica, când făcuse seminariul din sinul mănăstirii Neamțu încredințază conducerea acelui seminarium lui Gheorghe Popescu, unde stă până la înființarea seminarului central al metropoliei Ungro-Vlachiei cu reședința în București, când e trecut cu rangul de arhimandrit ca director al noului seminarium, unde și morie la 27 Ianuarie 1876.

Popescu și după ce a trecut în România într-una a scris prin ziarele noastre atunci articoli cu privire la despartirea Românilor de către Sârbi.

Dacă următor al lui Popescu a fost Ioanichie Miculescu, sau altcineva, nu se poate constata, până când n'avem datele trecerii preoților la cele vecinice și invitațiuni de la bătrâni.

Dintră învățătorii și cantorii români putem aminti pe George Montan, care a fost învățătoriu la școlile din Budapesta și a instruit copiii în limba românească pe la începutul veacului trecut.

Operele lui sunt:

— *Gespräch zwischen einem Fremden aus der Türkei und einem Pesther Bürger. Als ein Denkmal froher Empfindungen für die merkwürdigen Thaten und um die walachische Nation erworbenen Verdienste des Herrn Urosius Nestorovits. Pesth, tip. univ., 1816, 8°.*

— *Străinul în Pesta, adeca o povestire între un Strain din Czara Turcie și între un Cetățean din Pesta, în care se cuprind faptele lui Uros Nestorovici, Buda, tip. univ., 1817, 8° 29 pag.*

— *Kurze Geschichte der Walachischen Nation in Dacien und Macedonien. Pesth, 1819, 8°, tip. Patzko, VIII+29+7 p. (Serenis. D. C. R. Archid. Josephi Palat.) Carte dedicată fostului palatin. Despre morrea lui Montan eare nu mi-a succedat a afla date.*

De cantori erau aplicati studenți, cari cântau la sfântă liturgie și erau foarte bine remunerați.

Eu sunt de părere, că toți aceia cari posed date referitoare la biserica din chestiune fac bine dacă se grăbesc a le publica, căci teamă-mi-e, că pătim ca cu fondurile păpate de Grecii

nă pe temeiul poveștii e superior din punct de vedere pedagogic științific educației întemeiate pe istoriile morale atât de false, cari au caracterul vădit de moralizare forțată, știut fiind, că copilul se cucerește cu ușurință, când sufletul lui pornește în mod spontan cum îi dictează înclinarea sa spre miraculos, astrorodinar, grandios.

Autorul pune la începutul cărții sale studiul chibzuit și clar: „Însemnătatea poveștilor în educație”, în care arată până în amănunte — cu temeiuri pedagogice-științifice, necesitatea și îndreptățirea poveștilor. După aceasta urmăresc 8 povești alese potrivit scopului său, din autorii clasici români. Poveștile sunt tratate după treptele formale. Se dă lucrarea gata.

Învățătorii nostri au numai deobligămăntul moral pentru împlinirea conștientă a dăruirii lor, a-și procura cartea și a o introduce cu totă însoțirea, fiind norocoși că s'a scris o astfel de carte, prin care lucrarea lor devine nu numai mai înălțătoare, dar și mai răspândită prin începutul trainic, pedagogic științific și național al lucrării lor. Din parte-mi mai doresc, ca ocaziile de intrunire ale învățătorilor în conferințe să fie cât mai bine folosite în interesul chestiilor adevărate învățătoresce: chestia educației generațiilor plâpânde ale poporului nostru. Și aceasta și cea mai de frunte ar fi după mine: chestia manualelor din școala populară, în

din Pesta. Adeca biserica greco-răsăriteană din Ungaria avea un fond școlar, care se administra în Budapesta printr-o deputațiune numită „deputațiunea fondului școlar gr. ort.”, care mai administra diferite multe alte fundațiuni, între altele ale Românului Balla, jăfuit în urmă de cassierii greci Nedoclanszky și Zacharits.

Cu cale ar fi, ca consistoriul din Arad prin o representațiune să intervină la guvern și primariul capitalei, ca să se predea capelei române intermale matriculele Românilor de la biserica grecească-românească, căci prin asta nu s'ar da perirei acele acte de mare preț.

Eugen Zaszlo.

Convocare.

„Societatea pentru fond de teatru român” își va ține adunarea sa generală în Sibiu, în sala festivă a muzeului Asociațiunei, în zilele de Luni 8/21 și Marți în 9/22 August 1905, în șirul festivităților Asociațiunei.

Invităm la această adunare generală pe toți membrii fondatori, ordinari și ajutători ai societății, cum și pe toți binevoitorii ei și sprijinitorii culturii românești.

Programa.

I. Ziua primă.

Luni, în 8/21 August 1905.

1. Deschiderea adunării generale, la 10 ore a. m.
2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.
3. Raportul general al comitetului societății asupra lucrării sale de la adunarea generală din urmă.
4. Alegerea unei comisii de 5 membri pentru cenzurarea raportului general al comitetului.
5. Raportul cassierului despre starea casei și peste tot despre averea societății.
6. Alegerea unei comisii de 5 membri pentru cenzurarea raportului cassierului.
7. Alegerea unei comisii de 5 membri, cari în înțelesul §-ului 5 din statutele societății vor înscrie membri fondatori, ordinari și ajutători pentru societate.
8. Citirea disertațiilor corăspunzătoare scopului societății, înștiințate presidentului înainte de adunare.
9. Încheierea ședinței.

II. Ziua a doua.

Marți, în 9/22 August 1905.

1. Deschiderea ședinței.
2. Citirea procesului verbal al ședinței precedente și verificarea lui.

care să se facă, după înțelegerea învățătorilor și după felul lor de a privi problemele școlare — bilanțul cărților bune și necorespunzătoare, că sunt atâtea cărți didactice greșite, cari cu o zi mai curând ar trebui excluse din plața de cărți. Pentru aceasta se pretinde de la învățători să nu pună capăt studiului și cultivării proprii, fiindcă prin aceasta se înouă greșelile cele vechi și problema educației poporului planază tot numai în capetele neprihăniților ideologi, rămânând, ca școala să târăie și mai departe nemiloșele poveri ale mizeriilor noastre culturale.

În mâinile învățătorilor sunt frânele fericii noastre.

Deie Dumnezeu, ca să ajungem a ne înțelege în cele bune și a lucra împreună, pentru a îndruma cultura poporului nostru pe ogașa unei propășiri sănătoase, cătră idealul binelui, dreptății și adevărului, bunuri cari pururea să încălzescă inimile și sufletele noastre — încheie autorul studiul său introductiv, — cari cuvinte să-și găsească ecou în sufletele tuturor spre cinstea și binele culturii-fericii noastre.

Dlul Șpan îi dorim să continue lucrarea sa de îndreptare pentru toți anii de școală populară.

Te. Stroici.

3. Raportul comisiei pentru câștigarea de membri noi.

4. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului cassierului și averii societății.

5. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului.

6. Determinarea locului unde se va ține adunarea generală pentru anul 1906.

7. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru verificarea procesului verbal din ședința a II-a.

8. Închiderea adunării. Brașov, din ședința comitetului societății pentru fond de teatru român, ținută la 1 Iulie 1905.

Iosif Vulcan
president.

Dr. Iosif Blaga
secretariu.

Din România.

Intrunire antigrecă în București. Duminică trecută la orele 3 după amiază cetățenii capitalei București s'au intrunit în sala mare de la Dacia în număr foarte mare, pentru a protesta în contra ațiunii Grecilor din Macedonia, a Patriarhiei și a presei grecești, îndreptată în contra Românilor din Macedonia.

Intrunirea a fost convocată din partea „Societății de cultură macedo-română”, al cărei president fusese marele și neuitatul naționalist Vasile A. Urechid.

President al intrunirii a fost proclamat P. S. Sa arhierul Sofronie Vulpescu-Craioveanul, ear' primul care a luat cuvântul a fost Dr. Leonte, actualul president al „Societății de cultură macedo-română”. D-za arată, că Macedonia a fost locuită mai întâi de strămoșii nostri, de Români. Arată apoi persecuțiunile, pe cari le suferă Români pe nedreptate dela Grecii nerecunoscători, cărcora Români li-au dat mare ajutor la 1821, când și-au elapstat independența. Acum au început chiar și cu omoruri. Nu e zi în care să nu sosită o telegramă, cumcă cutare ori cutare fruntaș român din Macedonia a fost ucis de bandele grecești. Datorită Românilor este să lupte pe totă calea pentru ca astfel de sălbătăci să înceteze. Vorbeste apoi dl I. Th. Florescu și spune, că toți Români trebuie să se scoale ca un singur om în numele sfintei libertăți în contra urei Grecilor pe noi, a Grecilor, a căror libertate a fost apărută de toate popoarele civilizate ale Europei.

Dl P. Grădișteanu își exprimă încrederea în patriotismul înflăcărat al Românilor, cărcora le e dat să îndeplinească idealuri mult mai înalte de cât a pune frâna unui popor de sălbatic. Crede că cauza acestei purtări a Grecilor e lipsa omenilor de stat cari să-i conducă.

Dl Diamandi, profesor la școala română din Salonic, rostește o cuvântare înflăcărată de patriotism și arată cum bandele de asasinii greci sunt întreținute cu banii Grecilor din România, bani câștigați din spinarea țărânului român. Face o viună și mișcătoare iecă a grozăviilor, a crimelor ale căror victime sunt frații nostri.

Dna Ecaterina Dimonie, profesora, ține o bineînțită cuvântare în contra neomeniei purtări a Grecilor, cuvântare inimioasă între ruptă la fie-care moment de prelungite aplauze și aclamații.

Dl C. Disescu spune că se simte mișcat văzând în domna Dimonie și dl Diamandi simbolul simțământului care te învață să mori pentru neam și țară, simbolul patriotismului.

Grecii ni-au declarat războiul cu cuțitul și cu revolverul. Noi nu vom răspunde cu aceleași arme. Vom și să lovim altfel pe greci, unde-i dore. Ceea-ce caracterizează pe greci, e lipsa de religiozitate.

Face apoi istoricul naționalităților în Macedonia și arată cum grecii sunt printră cel din urmă cari au drepturi acolo.

E o luptă neunească aceea care o duc grecii. Nu cu cuțitul și cu glonțul se omără o idee. Din contră, ideea se întărește și prinde rădăcini.

Declară că nu angajează acțiunea nimănui. Guvernul va face ceea ce va crede de cuviință.

Ce voim noi? Ce voeste Liga greacă? Nu teritorii, nu cuceriri, ci rea limbei și neamului nostru. Vrem, ca rostri din Macedonia să trăiască!

Termină printr-o patriotică perorație în mijlocul aplauselor nesfârșite.

La sfârșit, arhierul Sofronie Vulpescu Craioveanul cetește câteva din multele telegramme de aderare și încurajare la luptă, venite din țară și din străinătate.

Apoi dă cetina unei mișcări de protestare, prin care se îndemna Români de pretutindeni să lupte pe toate căile legale în contra grecilor, a căror ură n mai de sentimente creștinești nu pôte fi iaspărată.

Intrunirea se termină la ora 5 și jum. și publicul plează la locuința dlui Disescu spre a manifesta.

Moțiunea votată a fost următoarea:

Români întrunți în ziua de 20 Iulie 1905 în marele meeting național din sala „Dacia”, sub impresiunea sentimentelor de revoltă provocate de acțiunea anti-creștină a Patriarhatului și de actele săptuite de greci sub forma celor mai criminale violențe față de frații noștri din imperiul otoman, — protesteză contra acestor acte și a complicității politice grece cu Patriarhia. Inferenză purtarea echivocă a acelor greci din regatul României, cari profitând de o tradițională ospitalitate generoasă și binefăcătoare, încurajază formarea bandelor grecești contra naționalității române. Față cu asemenea fapte îndemna pe Români de pretutindeni să rupă orice fel de legături cu Grecii.

NOUȚĂȚI

Comitetul central electoral al comitatului Sibiu ține ședința Luni în 14, eventual și Mercuri în 16 August n. c. în sala mică a comitatului, totdeauna la orele 3 d. a. La ordinea zilei recursele întrate în centra listelor electorale pentru a fi înaintate Curiei.

„Lucrașorul”, valoroasă revistă literară din Budapesta, care apare acum în tipografia grecească, ne-a făcut plăcută surprindere, nouă, și bielor, aducând la noastră din urma „străzii din Sibiu”, anume, și porțile bisericești ale diletenților și diletanților cu mai însoțit în opera „Moș Ciocărlan” cum și tabloul întregului cor mixt, apoi portretul compozitorului acestei opere române, al dlui Tudor cav. de Flondor. „Lucrașorul” aduce și o amănunțită dare de seamă d sora festivităților din Iunie ale reuniunii române de musică din Sibiu, și portretul doamnălor Minerva Brote, Ana Miga, Maria Dima și Maria Crișan, și ale domnilor George Dima, Dr. Aurel Brote, Herman Kirchner, Dr. Vasile Bologa, Dr. Ioan Stroia, Timoteu Popoviciu și Iosif Baracu. Cu un cuvânt, e un număr dedicat sib enilor numărul din urmă al „Lucrașorului”.

De la comitat. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și subcomisiunile ei vor ține ședința ordină-lunară în 8 August n. la orele 3 d. a. în sala mică a casei comitatului.

O artistă română. La concursul Conservatorului din Paris domnișoara Mărișora Ventura din București, care și până acum a dat probe ce pre faptul că dispune de un puternic talent dramatic, a obținut premiul I de tragedie și premiul al II-lea de comedie. Zărele din Paris scriu în termeni foarte elogiosi despre acest splendid succes al tinere artistice române și despre frumosul viitoriu ce o așteaptă.

Intregire. Domnul Nic. Simulescu din Mercurea ne comunică, cumcă din lucrarea „metodul nomenclaturic” a rămas nepublicată partea care urmărește și care este a se pune la finea textului apărut în numărul 73 al ziarului nostru:

Litera n. Bumbariu' s'a supărat rău pe albină. Cauza ere, că albină se scula cu mult mai de dimineță decât el și aduna marea de pe toate florile. Ce să facă dar? Într-o zi s'a hotărât! Știa ce e de făcut. S'a dus pe la toate florile și a pârât pe albină, că ea nu e vrednică să-i mai deie miere. A spus-o această firică floră la ureche, se n'audă n'ime. De la o vreme zăna florilor n'a mai putut suferi impertinența bumbariului și l'a blăstămat, ca el să cânte tot într-un felu, să nu-i placă nimănui de cântarea lui și toți să-l urască. De aceea cântă bumbariul tot într-un felu n'are n'are. Așa că cântarea bumbariului, înțelegem șorul lui prin mișcarea degelului a cătrălor în jurul arșului.

Alegeri. Ni-se serie, că paroch în Călușeni a fost al s. clericul *Simion Samuilă*, cu totalitatea voturilor, iar în Seleive-de-sus clericul *Vasilie Șpan*, asemenea cu totalitatea voturilor. Ambele parochii aparțin la tractul Lupșei, și alegerile efectuate au fost conduse de protopresbiterul tractual *Vasilie Găin*.

Optsprezece doctori în teologie. În 29 Iulie a făcut la facultatea teologică din Cernăuți ultimul rigoros pentru doctoratul în teologie tinerul bălănean *Dimitrie Ciocă*. Acest prilej „Drapelul” publică numele celor 18 candidați la profe din meșteșugul străbun, cari au luat până acum la Cernăuți diploma de doctor în teologie. Aceștia sunt: Bănășeni: *Dr. Iuliu Olariu* (1885) — *Dr. Iuliu Popovici* (1886), *Dr. Ioan Trailescu* (1887), *Dr. Traian Putuș* (1888), *Dr. Traian Barbu* (1889), *Dr. Dumitru Barbu* (1891), *Dr. George Dragoș* (1892), *Dr. Petru Ionescu* (1897), *Dr. Iuliu Ciocă* (1898), *Dr. Aurel Ciocă* (1899), *Dr. Dimitrie Coloca* (1905). Ardeleani: *Dr. George Proca* (1896), *Dr. Ioan Dobroș* (1897), *Dr. Virgil Cioban* (1904), *Dr. Ștefan Ștefan* (1905). Bihoreni: *Dr. Teodor Botiș* (1900), *Dr. George Ciuhandu* (1905).

„Industria” noul institut industrial-economic și de credit societate pe acții în Deva, își va ține adunarea generală negreșită în 10 Septembrie 1905, Duminică după amiază, la orele 5, — după-cum ne scrie *Dr. Augustin A. Nicod*. Până atunci au a se plătit, conform legii comerciale, 30% din capitalul social de 100,000 corone, adică 30 corone de acție și 2 corone taxă de înscriere. Acțiunile pot suborice până la adunarea generală, plătitu-se 30 co. de acție. Toți buni plătiți s-au depus și se depun regulat spre fructificare. Improtocolarea institutului e sigură, și astfel cam pe la 1—15 Octombrie institutul își va pute începe activitatea.

Foc mare în Bărtfa. La începutul săptămânii trecute (Marți) un foc mare a pus în ardeam jumătate din orașul *Bărtfa*; până la amiază au ars scrum 140 case împreună cu toate clădirile economice și cu tot ce era adunat în ele. Localizarea focului s-a putut face abia oătră se ă, fiindcă în urma secetei nu era apă de ajuns. — Cu câteva zile mai înainte fusese loc mare în *Șpeșevdrălia*, de unde vântul ducând schitei și jaratec până în satul *Kolbach*, acesta a ars de tot, ici colo câte o casă pârjolită mai arată că acolo era odăia un sat înfloritoriu.

Himen. Mărioara *Moxim* și *Ostavian Budaș* s-au născut cunună ce și-o vor scria Duminică, 31 Iulie (13 August) 1905, 11 ore a. m., în biserica gr. or. din Avrig.

Himen. *Nicolae I. Mircea* și *Mărioara I. Popescu*, căsătoriți. (Sinaia, 21 Iulie 1905).

Pentru paspoarte nu se plătește portul postal. Ministrul de com. rou a dat de ordin un ordin circular de cuprinsul că — după ce autoritățile îndreptățite s-au estradepaspoarte au favorul scutirii de port de la cele mai multe state externe — nu mai în acei caz să iee de la partidul portul postal pentru trimiterii pasportului, când acela are să fie trimis în state față cu cari nu au favorul scutirii de portul postal.

Măritiș cu licență de la dl director. Prin un ordin dat zilele acestea ministrul de com. rou a dispus, că postările (postmaestrite) dacă vese să se mărite trebuie să instituie acesta cu 6 săptămâni înainte de oamnia la directorul de post și telegraf sub a cărui jurisdicțiune stau, făcându-i cunoscut și numele, poziția socială și venitul (salariul) mirelui. Directorul apoi le va da voie să se mărite, ori nu, amăsura impetruirilor. Ear' aceea care în butul oprelișiei se mărită totuși, se consideră ca eșită din post și va fi înlocuită cu alta. Dispoziția aceasta s-a luat în urma deselor cazuri, că postările măritate după am sara, aviat să trăieșă din plătuța nevestei, ajungând în lipsă (mai ales după ce li-se înmulțește familia), foarte ușor alunecă de pe calea dreptății și — defraudă.

Petrecere de vară. Producțiune teatrală-declamatorie aranjază curatoratul biserial român din Lăpud (Lăpudatek) în 13 August s. n. 1905 în comuna Lăpud din incidentul că tot acolo se va ține și a VI-a adunare anuală a de-părțământului „Hida—Huedin” și „Asociațiunii pentru literatura rom. și cult. pop. rom.” Inceputul la 6 ore sora.

Petrecere în Gurariului. Tinerimea studioasă din Gurariului invită la petrecerea de vară pe o va aranja Duminică în 31 Iulie s. n. Locul petrecerii: Căsta-Riului, la ore de timp nefavorabil în sala școlii. Inceputul la 2 ore p. m. Venitul curat este destinat spre scopuri filantropice. — Invitări speciale nu se fac.

Petrecere în Cohalm. Tinerimea studioasă din Cohalm și jur. invită la petrecerea declamatorie musicală, ce o va aranja în Duminică din 13 Aug. s. n. în Cohalm (Hotel sora). Cu ocaziunea adunării generale a despărțământului „Asociațiunii”.

Petrecere de vară va aranja tinerimea studioasă din Tilișca în 13 August s. n. 1905 în „Poiența ascunsă”. La cas de timp nefavorabil, în edificiul școlii din loc. Inceputul la 2 ore p. m. Venitul curat este destinat în favorul bibliotecii școlare din loc.

Osândă grea, dar' meritată. În Iulie se întâmplase în orașul italian Caserta un duel între sublocotenentul *Ettore* și locotenentul *Mattei*, din cauză că *Ettore* după ce a fost respins d'n parte soției lui *Mattei* cu ofertele lui imorale, de neșez s'a lăudat în societatea mai multor ofieri, că ar fi fost amantul soției colgului său când aceea era încă fată. Duelul s'a sfârșit cu mărtea lui *Mattei* (a celui ofensat în onora familia sale). Comenda militară a tras însă la răspundere pe *Ettore* pentru purtarea sa marelă și pentru uciderea locotenentului *Mattei*. Zilele acestea apoi la porunca ministrului de război a fost despoiat de sabie și de epotele de ofier în prezența corpului ofieresc și imediat a fost dat în grija gendarmilor spre a-l duce la procuratura civilă, având să judece asupra lui pentru omor judecătoria civilă.

O moștenire mare. Zărele americane raportază că nu de mult a răposat în America (în care oras, nu se spune) un anume *Weissberger Leopold*, rămânând după el avere de cincisprezece milioane de dolari. Se zice că acest *Weissberger* ar fi originar din nordul Ungariei și a emigrat când era de doisprezece ani, și că în Ujpest (ângă Budapeșta) ar exista multe rudini de ap ope ale lui, cari au și făcut demersurile necesare pentru estradarea moștenirii. — Atăta e știria, — dar' bene notandum că e știria americană și dată pe timpul căldurilor caniculare.

O conspirație de chiriași. Se scrie din Varșovia, că toți locuitorii chiriași s'au înțeles să pretindă de la stăpânii caselor reducere chiriei, ear' unde nu li-se va implini cererea, acolo se aplică mijloace siluitoare. Astfel s'a și întâmplat apoi că chiriașii unei case mari au băgat pe stăpâna casei în sac, au cusut gura sacului și apoi au aruncat sacul în stradă. În altă curte au aruncat pe capul fegrijtorului casei un sac, i-au legat mâinile și picioarele și l-au trântit apoi d'n stăg'ul III. jos în curte și l-au aruncat pe grămada de gunoier. Pe un stăpân burdohos asemenea l-au băgat în sac împreună cu soția sa și purzându-l pe o teleguță atăta l-au tot căruțat pe unde era locul mai grunțuros, până ce l-au făcut aproape morți, — și alte multe de acestea. Ear' unde stăpânul promitea reducerea, nu-l lășau în pace până ce le dădea declarație în scris, că li-a redus chiria cu atăta și atăta. Abia prin intervenția energică a poliției s'a putut pune capăt acestei curioase conspirațiuni.

ECONOMIE.

Esposiția de vite în Veștem.

Conduc de scopurile înalte economice, ce le urmărește „Reuniunea română de agricultură d'n comitatul Sibliu”, comitetul ei, de la existența Reuniunii încoace a aranjat nu mai puțin de 14 esposiții de vite de prăsilă (bovine); 3 esposiții de pome, struguri și derivatele lor; 1 din industria de casă (lucru de mână femeescă), pe acesta în frățescă concurență cu cârmacii „Reuniunii meseriașilor români d'n Sibliu” și 1 de oi. Așa dar' 19 esposiții în curs de mai puțin de 17 ani. Scopul urmărit a fost propășirea în economia vitelor, în pomărit, vlerit, în perfecționarea, păstrarea și răspândirea lucrului de mână, datorit destoiniciei și înțelepciunii țărâncii noastre. Efectele acestor lucrări obositoare ale harnicelei reuniuni economice sunt tot mai vădite. Economii români din comitat tin să-și înbogătescă gospodăria cu vite de solu; grădinile cu soiuri nobile de pome; harnicele rōstre țărânce tin de a lor vrednicie de a aranja la orice adunări culturale și de pretutindenea câte o esposiție cu lucruri eșite din mâinile lor, ear' Reuniunile nu întărie a da Albumuri de cusături și țesături și de a face colecțiuni de modele, care de cere mai minunate.

Pentru aranjarea esposiției a 15-a de vite de prăsilă, comitetul central s'a adresat cu apel călduros către fruntașii din marea comună curat românească Veștem, cărora arătându-le scopul de a aranja esposiția acolo, i-a rugat să convoce o conferință în scopul

facerei preparativelor pentru-ăa buna reușită a esposiției să fie asigurată.

Conferința s'a ținut la 4 Iunie s. n. cu reprezentanți din comuna Boița, Bradu, Mohu, Șelimbăr, Tălmăcel și cu toți fruntașii din Veștem.

De sine înțeles: apelul comitetului central al Reuniunii agricole a fost primit cu mare înăsuțire, dat fiind, că cei prezenți au fost conștii de marea importanță economică a esposiției.

S'a compus comitetul aranjator local din dnii: *Ioan Papu*, paroch, *George D. Bozdoc*, *Nicolae Vestemeam*, *Nicolae Velțan*, proprietar, *George Ogorean*, primar și president al Isoșirei de credit *Raiffeisen*, *Teodor Stoica*, învâțător și *Aureliu Moga*, notar.

Term'nul esposiției s'a statorit pe Duminică, 2/15 Octombrie c.

Adm'se la esposiție sunt vitele locuitorilor din Veștem, Boița, Bungard, Bradu, Cașolt, Mohu, Șelimbăr, Sidu și Tălmăcel, ear' pentru formarea juriului au fost propuși comitetului central: *Ioan Druhor*, paroch, *Ioan Bobeș* și *Ioan Bătilăscu* din Boița; *Ilie Păsoiu*, presidentul însoț. de credit *Raiffeisen*, *Ioan Mățiu*, *Ioan Simion* și *Ioaneș Mălaiu*, din Mohu; *Petru Fântână*, *Nicolae Rusu*, din Tălmăcel; *Ioan Vlad*, paroch și *Irimie Milea* din Șelimbăr; *Teodor Stoia*, inv. dir., *Constantin Velțan* și *George D. Bozdoc* din Veștem.

Cârmacii comunelor admise au luat angajament să lumineze poporul asupra importanței ce o are esposiția; pe proprietarii de vite li vor îndemna să porțe deesebită grijă la hrănirea și ținerea în curățenie a vitelor, cu un cuvânt vor face tot posibilul, ca și această esposiție să facă cinste țărânului ramăr, aranjatorilor și Reuniunii desinteresate.

„Invingătorul.”

PARTEA LITERARĂ.

Limba nouălor cărți bisericești.

(Urmare.)

Cine va face mine poimine analiza temeinică și competentă a lucrării sf. sinod nu se va putea destul mira de considerațiile bine străcurate pe lingă admirabilul Regulament oficial, care a căzut în umbră cind era mai mare lipsă de măsurile lui, și nu va putea înțelega cum de a putut să fie condus de idei atât de strâni despre latinitatea limbii noastre și despre originalitatea ei. A veni fără nici o socoteală, și a elimina din limba bisericească ce era mai frumos și a întocmi podoaba antică, cu un lustru cartonat e întradevăr o notă, care — deși sint pe deplin convins că va dispărea din proximele ediții ale cărților sf. sinod, nu va face multă cinste istoriei limbii noastre bisericești. — Am credința întemeiată că sf. sinod nu va persista și pe mai departe pe calea apucată și va relua cinstita și patriarchala cale românească, pe care au început a umbla toți cei aleși dintre cei chemați și pe care toată lumea românească s'a putut bucura cind a văzut mai zilele trecute umblind cel mai luminat și înțelept cap al Românilor, regele Carol I. îndemnătorul cuminte al tuturor aspirațiilor românești, care într-o vorbire elocventă rostită în Academia română în 1 Aprilie a anului acestuia a vorbit cu atita competență și cu atita dreptate despre limba românească, încât face ca să fie amintite cu o adevărată recunoștință și aici. Iată ce zicea înaltul suveran despre limba noastră și despre drepturile ei.

„Cuvintele vechi, deși obirșia lor este slavă, grecăască sau turcească, alcătuiesc originalitatea și bogăția limbii. Aceste odore amenințate a cădea în uitare trebuie scăpate, redându-le locul la care au drept și să se pună o stavilă valului de nepăsare pentru graiul bătrânesc, stirpind totodată buruienile neologismului, care înăbușe limba strămoșască. De ce să ne ferim de aceste locuțiuni vechi cu obirșie așa de curată ca aceea a *liturgiei* și a *letopisețelor* țării și care nici măcar arhaisme nu sint, de oarece le întâlnim în limba bisericească și a poporului? Mai mult de temut sint neologismele sterpe cu formă și înțeles pocite, cari nu aduc nici oi de nouă, ci isgonesc numai cuvinte curat românești, spre a le înlocui cu altele străine cu înțeles absolut identic.

ca spre pildă avansare în loc de înaintare, voiaj în loc de călătorie — (cine a cetit studiul de față va ști adauge încă foarte multe de acestea).

Aceste parazite răutăcioase sint miș; numărul lor crește pe zi ce merge și sfirșitul va fi *schilodirea limbii*. . . Urmarea cea mai deplinsă a acestei greșite îndrumări este șanțul ce se sapă între limba claselor culte și neprihănită limbă a poporului.

Despărțenia aceasta trebuie decă cu ori ce preț preîntimpinată ca o primejdie pentru tot neamul românesc, a cărui unitate se întemeiază pe legea și pe limba sa.”

Astfel a găsit regele României, un om care nu s'a născut la noi, n'a ieșit din sinul poporului nostru, n'a fost adormit la fermecătoarele cîntece de leagăn românești și nu și-a încălzit sufletul la smeritul altar al vreunei bisericești românești, dar care și-a pus ca țință ridicarea unui popor la culmile adevăratei culturii.

De principiile acestui înțelept cap al Românilor așteptăm să fie conduși toți cîți sint chemați la lupta alături de el pentru ajungerea aceluiaș ideal, — așteptăm decă și dela capii bisericești din Regat, aceea c' sintem în drept a aștepta dela ei: readucerea limbii bisericești la viața ei adevărat românească așa precum au sfințit-o vremurile și înaintașii noștri.

Ca puncte de trecere la capitolul, în care voi vorbi despre cărțile bisericești din Ardeal fac amintire despre o altă carte bisericească tipărită în România în timpul mai nou. Această carte este Testamentul nou tradus după originalul grecesc și publicat sub numele de „*Noul așezământ*”, de profesorul dela facultatea teologică din București, mort anul trecut, *Dr. N. Nitzulescu*. Această traducere voia să fie modelul unei bune traduceri a cărților bisericești, o traducere care să se facă fidel după original și într-o limbă românească echivalentă — și voia să fie o ediție critică-populară. Tot cam în acelaș timp se urmărea împlinirea acestui fel de dorință în celalalt centru al ortodoxismului românesc, în Cernăuți, unde eruditul profesor dela facultatea teologică de acolo, *Isidor de Onciu*, făcea traducerea științifică-critică a psalmilor, și unde la exemplul acestuia s'a continuat această înaltă operă de a da o traducere critică a cărților sfetei Scripturii, prin tînărul savant *Dr. Oct. Iropeșcu*, care dă în „*Candela*” dela Cernăuți traducerea cărții lui *Iov și alui* (1903) *Avadie* (1902) — și prin dl *Dr. Emilian Voitschi*, care dă traducerea „*Proverbelor* lui *Solomon*” (a. 1901), precum și prin dl *Dr. Vasile Tarnavski*, care dă traducerea critică (1905) a „*Genezei*”. În o ediție critică e natural, că poezia are un loc destul de modest, din care pricină și aceste cărți dela Cernăuți sint într-o limbă cam nepotrivită usului bisericești, o limbă care este însă științifică (abstrăgînd dela prea desele pumnunisme, cari coplesesc încă și astăzi înmăsură observabilă tot ce se scrie în Bucovina), ceea ce a și fost scopul traducătorilor. Nu sub această apreciere cade însă Noul așezământ alui *Nitzulescu*, care voia să fie pentru usul creștinilor, așadar voia să fie o carte populară, dacă mi e permis să mă folosesc de acest termen.

(Va urma.)

Cărți și reviste.

„*Legea despre economia și poliția de câmp*” (art. de lege XII. din 1894), tradusă și explicată de *Pavel Rotariu*, avocat în Timișoara. Costă 40 fi.eri (fără porto postal). A apărut în „*Tipografia Nouă*” în Orăștie.

„*Câteva pagini*”, schițe de *Dr. Ludovic Usato*. Au apărut în Budapeșta în „*Tipografia Poporală R. mână*”. Costă 1 coronă (pentru România 1 fr. și 20 bani).

Posta redacției.

„*Sburătorul*”. Nu-ți putem împlini dorința. E pusă însă la rînd pentru mai târziu.

[174] 2-3

Nr. 491 1905.

[171] 2-3

Nr. 127 1905.

[163] 2-3

Nr. 320 1905.

[172] 2-3

Concurs

Pentru întregirea a două posturi de învățători din comuna bisericească Rășnov, protopresb. Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt:

Salariu 500 corone, 11 jug. de pământ, socotite pentru fie-care post cu câte 100 cor., lemne de foc cu câte 3 stângini, relut de cuartir 80 de corone.

Cuincuenalele se vor începe numai după anii serviți în respectiva comună.

Școala de repetiție sunt îndatorati a o ține fără altă remunerațiune.

In conțelegere cu comitetul parohial.

Zernești, în 12 Iulie 1905.

Ioan Dan
adm. protopresbiter.

[175] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător secundar la școala centrală română gr. or. din Bran, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salariu anual plătit în rate lunare anticipative din cassa centrală a bisericilor brăne 600 cor.

2. Cuartir liber în edificiul școlar.

3. Trei stângini lemne de foc.

4. 1/4 juger de pământ, eventual 12 cor. Pe lângă calificatiunea prescrisă se mai pretinde de la concurenți să fie buni cântăreți ca să potă ține strană și să cânte cu elevii în biserici Dumineca și în sărbători.

Eforia va plăti cuincuenale numai după anii serviți la această școală.

Petițiile instruite conform dispozițiilor legii, au a se înainta oficiului protopresbiter al tractului Bran în Zernești, până la termenul amintit.

Din ședința eforiei școlilor române gr. or. din Bran, ținută la 22 Iunie 1905.

George Babeș
president.

Nicolae Runcan
secretar.

Văzut.

Ioan Dan
adm. prot.

[176] 2-3

Publicațiune

Pentru lămurirea de
1. Pînă de grâu curat.
2. Franzole (jime) făcute din făină de grâu curat cu lapte.
3. Făină de grâu curat nr. 2 și 3.

4. Carne de vită.

5. Carne de vițel.

6. Carne de porc, și

7. Unsore de porc, toate de prima calitate, pentru alimentarea alor 220—250 elevi de la seminarul arhiepiscopesc teol.-ped. gr. or. român „Andreian” din Sibiu, în anul școlar 1905/6.

Doritorii de a reflecta la careva din aceste pozițiuni, să se înainteze ofertele în scris, provăzute cu timbru de 1 coronă, prezentându-le în persoană la subscrisul, până la 20 August stil nou inclusiv, unde vor afla mai deaprobe și condițiunile speciale pentru încheierea contractelor, cum și eventual alte informațiuni. Ofertele netimbrate cum și cele întrate după termen nu se vor lua în considerare.

Tot în acest termen se pot înainta oferte în scris și pentru resturile de mâncare nefolosibile de la mese și culină.

Sibiu, 1 August n. 1905.

I. Hociotă
econom sem.

[177] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh la biserica veche din Sohodol, în protopresbiteratul Branului, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreună cu acest post, sunt cel fasonate în cōla B pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Petiții au a se înainta rugărilor provăzute cu toate documentele necesare la oficiul protopresbiter al tractului Bran în Zernești în termenul susindicat, și se pot prezenta înaintea alegătorilor, pentru a cânta eventual a celebra și predica.

Din ședința comitetului parohial al bisericii vechi din Sohodol Branului, ținută la 3 Iulie st. n. 1905.

George Babeș
adm. par., president.

Aron Puscaru
secretar.

Văzut.

Ioan Dan
adm. prot.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de capelan în parohia de clasa a doua din Hărman, protopopiatul Brașovului, în conformitate cu ordinul Preaven. consistoriu arhiepiscopesc de dto 5 Iulie 1905 Nr. 5577 Bis., se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din venitele parohiale fasonate în cōla B pentru întregirea venitelor de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a se înainta cererile cu toate documentele recerute în termenul arătat la oficiul protopresbiter, și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Cei cu calificatiune superioară vor fi preferați.

Hărman, din ședința comitetului parohial ținută la 10 Iulie 1905.

Pentru comitetul parohial:

David Pop
president.

George Corbu
notariu.

„Vidi.”

Brașov, 11 Iulie 1905.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Brașov.

Vasile Voina
protopresbiter.

Nr. 792 1905.

[170] 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea de învățătorii la școala gr. or. confesională română din comuna Fofeldea, protopresbiteratul gr. or. al tractului Agnita se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

Salariu de 600 cor., din care sumă 400 cor. de la biserică și 200 cor. de la comuna politică, lemne de foc, cuartir și grădină.

Cuincuenalele se compută de la instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt în respectiva comună.

Reflectanții la acest post au a se așterne cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiter în termenul indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din Fofeldea, spre a se arăta desteritatea în cântări și tipic.

Benderi, în 11 Iulie 1905.

In conțelegere cu comitetul parohial.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Agnita.

Nicolae Gavrea
adm. prot.

Nr. 325 1905.

[160] 3-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Mediaș, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Bertan, cu salariu de 600 corone, solviți în rate lunare anticipative, și anume din cassa comunală 300 cor., din cassa bisericești 300 cor., în cari sunt compute și lemnele, cuartir în edificiul școlii. — Învățătorul e obligat a conduce corul atât cu elevi, cât și cu tinerimea adultă; a cultiva grădina școlară, din a cărei venit va primi jumătate. — Cei cu cunoștință de muzica vocală sau instrumentală vor fi preferați și remunerați.

2. Blajel, cu salariu de 600 cor. din repartitie, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

3. Ernea-săsescă, cu salariu de 600 cor. din repartitie, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

4. Șaroș, cu salariu de 600 cor. solviți în suma de 518 cor. din repartitie, ear' restul de 82 cor. din cassa comunală, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

Concurenții au să se așternă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiter în termenul indicat, a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a se arăta desteritatea în cântări.

Învățătorii instituiți sunt datori a cânta Dumineca și sărbătorile cu copiii în biserică, a contribui la fondul protopresbiter pentru casa tractului în suma de 10 corone anual, în decurs de 10 ani; și cari ar mai face pretențiuni și la cuincuenale după anii serviți în altă comună, au să se espună acele pretențiuni în petițiunile lor de concurs, pentru ca comunele să se știe orienta la alegere.

Mediaș, la 7 Iulie 1905.

Oficiul protopresbiter al gr. or. Mediaș, în conțelegere cu comitetele parohiale.

In absența dlui protopresbiter:

Ioan Fodorean
paroh gr. or. Mosna, ca substitut.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroh Lazar Stan din parohia de clasa a III a Socet cu filiile Poiana Rachiței și Runcul mare, protopresbiteratul gr. or. al Hunedorei, pe baza înaltei rezoluțiuni consistoriale dto 17 Maiu a. c. nr. 4451 Bis. se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Tel. Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din toate venitele fasonate în cōla B, pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a se așterne cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare până la termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiter — și a se prezenta în biserică în termenul regulamentar, pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiter al Hunedorei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Hunedora, la 5/18 Iulie 1905.

Avr. P. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 345 1905

[164] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Rimeș sat, protopresbiteratul Alba-Lulia, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cōla B pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții își vor înainta petițiunile, cu toate documentele recerute subsemnatului oficiu, în termenul susindicat, și au a se prezenta în biserică, conform prescrierilor regulamentare spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiter al gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial local.

Alba Lulia, 5 Iulie 1905.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 396 1905.

[162] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de învățătorii la școala elementară gr. or. română din Sighișoara, se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Salariu anual constă din 600 corone, cuartir gratis în edificiul școlii, lemnele necesare de foc plus trei stângini de stejar.

Cuincuenalul prescris de legea servind învățătorii la această școală neîntrerupt timpul normal de cinci ani.

Alesul va fi îndatorat a provede instruirea școlariilor de la 6—12, și celor de la 13—15 ani, și a ține strană în biserică în mod perondator în Dumineci și sărbători cu ceilalți învățători.

Petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare să se așternă din partea petenților subsemnatului oficiu protopresbiter al în Sighișoara (Segesvár) până la termenul indicat cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a se arăta desteritatea în cele rituale preferindu-se cântăreții buni.

Sighișoara, 11 Iulie 1905.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 490 1905.

[178] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învățători vacante din comunele mai jos indicate în protopresbiteratul Bistrița se publică concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Blășfalăul de sus, cu salariu de 600 cor. de la popor, cuartir în școală și folosința grădinei școlare.

2. Borgo Mijloceni, cu salariu de 600 cor. din fondul școlar, cuartir în școală și 16 cor. pentru lemne de foc.

3. Cușma, cu salariu de 600 corone de la popor, cuartir în școală.

4. Ida mare, cu salariu de 600 corone de la popor, relut de cuartir 12 cor. și folosința grădinei școlare.

Concurenții au a se înainta rugărilor instruite conform legii în termenul de sus la subsemnatul oficiu protopresbiter și a se prezenta înainte de alegere poporului în biserică.

Bistrița, 10 Iulie 1905.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Bistrița în conțelegere cu comitetele parohiale.

Simion Monda
protopop.

Concurs.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători la școlile confesionale gr. or. din comunele însemnate mai jos din protopresbiteratul Iliei, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Ilia, salariu anual 660 corone, și anume: 600 cor. din fondul de bucate al parohiei și de la popor, solvite în rate lunare decursive, ear' 60 cor. ca jumătate din venitele cantonale pentru serviciile de cantor în una de strane, cuartir liber în edificiul școlii eventual bani de cuartir.

2. Cămpuri-Surdac, salariu anual 600 cor. și anume 400 cor. de la popor, ear' 200 cor. din fondul școlar eparhial, cuartir în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

3. Gothatea, salariu anual 600 cor. și anume 530 cor. sunt socotite unele pământuri arătore, fânețe, ear' 70 cor. de la comuna politică, cuartir în edificiul școlii și lemne de încălzit 2 stângini ori 48 corone bani, din cari lemne are să fie încălzită și sala de învățământ.

4. Godinesci cu filia Petresci, salariu anual 600 cor. și anume: 500 cor. de la popor, și folosința unei grădini în valoare de 100 cor., cuartir în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

Reflectanții la vre unul din aceste posturi vor avé a se prezenta în comună în vre-o Duminecă ori sărbătoare spre a se arăta desteritatea în cântări și tipic, având a conduce cântările cu elevii în biserică.

De la re.ectanții la posturile de sub pct. 1 și 2 se recere să aibă și cunoștința din muzica instrumentală ca să se potă forma coruri de adulți.

Cuincuenaliile se compută numai după serviciu neîntrerupt de la instituirea definitivă la respectiva școală.

Cererile instruite conform normelor în vigoare se vor așterne la subsemnatul oficiu protopresbiter în termenul deschis.

Ilia, la 4 Iulie 1905.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Ilia. In conțelegere cu comitetele parohiale.

George Oprea
protopresbiter.

Nr. 482 1905.

[173] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Turda, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român” pe lângă următoarele emolumente:

1. Agărbiciu, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură, grădină și lemne de foc.

2. Banabic, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir, grădină și lemne de foc.

3. Botez, salariu 600 cor., și anume 400 cor. din folosirea alor 25 jugere pământ și din repartitie și stole, ear' 200 cor. din fondul școlar eparhial; cuartir, grădină și lemne de foc. Postul este împreunat cu cantonatul.

4. Cristiș, salariu 600 cor. din repartitie și pământuri, grădină și lemne de foc.

5. Gabud, salariu 600 cor., relut pentru cuartir și lemne.

6. Hărăstăș, salariu 600 cor. din repartitie și cassa bisericești, cuartir, grădină și lemne de foc.

7. Hidis, salariu 600 corone, relut de cuartir și pentru grădină și lemne de încălzit.

8. Mueru, salariu 600 cor., grădină, cuartir și lemne de foc. Alesul va provede și cantonatul.

9. Soporul de câmpie, salariu 600 cor., cuartir, grădină și lemne de foc. Cu postul învățătoresc este împreunat și cantonatul.

10. Turda, salariu 600 cor. solvibil în rate lunare anticipative, cuartir în edificiul școlii, lemne de foc și remunerație specială pentru instruirea corului bisericesc și pentru alte servicii spirituale.

Cuincuenalele se vor socoti de la datul alegerii.

Reflectanții vor avé a ține strană în Dumineci și sărbători și sunt potă a se prezenta în comuna respectivă spre a se arăta aptitudinile în cele rituale.

Cererile instruite în regulă să se așternă în termenul indicat subsemnatului oficiu, de la care se pot primi și informațiuni mai speciale.

Oficiul protopresbiter în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Turda, 10 Iulie 1905.

Jovian Murășanu

protopresbiter

Un tinăr român

cu câteva clase reale sau gimnaziale se aplică imediat ca practicant în Biblioteca arhiepiscopescă din Sibiu (Nagyseben).
Petițiile se fie scrise cu mâna proprie